Нацрт Акциски план за интегрирање интегрирање на родовите прашања при подготовката на 4-тиот национален план за климатски промени / 3-тиот двогодишен извештај

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	**Чекори за вклучување на родовите аспекти**	**Акција - што треба да направиме**	**Што е потребно тоа да го направиме**	**Кој?** **(Одговорна страна)**	**Кога?** **Временски распоред**	**Дали ни треба буџет**
А: Првична подготвителна фаза за националните планови (НП)						
➢ Предлог проект за НП и подготвен е договор за спроведување ➢ Назначен е национален координатор и/или проектен тим ➢ Подготвен е буџетот	Подготовка на Образец за идентификација на проект и проектен документ кои содржат родови аспекти	Идентификување на податоци за родовите аспекти кои треба да се вклучат во деловите од НП и нивно вградување во Образецот за идентификување на проектот и во Проектниот документ Вклучување трошоци поврзани со родовите аспекти во буџетот на проектот Вклучување на трошоци за градење капацитети, собирање на податоци и анализа во релевантните делови од НП	Процес на консултација со главните засегнати страни	УНДП во блиски консултации со Министерството за животната средина и просторно планирање (МЖСПП), Министерството за труд и социјална политика	Прва половина на 2018 година	Не
Б: Евидентирање и известување за националните околности						
➢ Преглед и известување за националните околности во однос на климата и родовите аспекти, вклучувајќи и: • Географски и геолошки фактори во однос на климата • Преглед на политичката ситуација и структура на владата • Преглед на социо-културната состојба и динамика	Собирање на родово-расчленети податоци и на истражувањата направени до тогаш за родови прашања а во врска со употреба на ресурси, управување со природните ресурси и улогите на жените и мажите во секоја област на економијата	Подготовка на Проектни задачи и идентификување на квалификувани консултанти	Ангажирање на национални консултанти/компанија за да ги собере и анализира податоците и информациите	Проектниот тим	Втора половина на 2018 година	Да

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	**Чекори за вклучување на родовите аспекти**	**Акција - што треба да направиме**	**Што е потребно тоа да го направиме**	**Кој? (Одговорна страна)**	**Кога? Временски распоред**	**Дали ни треба буџет**
• Преглед на економските услови, особено во однос на следните сектори: земјоделство, туризам, управување со природни ресурси • Резиме на состојбата во однос на природните ресурси сектор по сектор, на пр.: земјиште, вода,. енергетика	Да се истакнат прашања кои се јавуваат во однос на знаењата на жените и мажите и употребата на земјиштето, водата и енергијата Идентфиикување на социјалните и културните фактори како на пример нивото на образование и писменост на мажите и жените, разликите меѓу руралните и убаните жени и руралните и урбаните мажи Внесување на фактите за претставеноста на жените и мажите при носење на одлуки за ресурси и политики. Идентификување на ограничувањата при правичната застапеност. Истакнување на разликите во учеството на жените и мажиуте во различни аспекти од економијата.					
В: Првична работилница за иницирање на процесот на подготовка на националните планови (НП)						

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
➢ Ангажирање на главните засегнати страни од владата, граѓанскиот сектор, академските кругови и приватниот сектор ➢ Собирање и споделување на информации од сите засегнати страни ➢ Формриање на тематски работни групи ➢ Зајакнување на учеството во процесот на подготвка на националните планови	Зголемување на знаењето и свесноста на сите релевантни засегнати страни за родовите прашања и за прашањата поврзани со климатските промени Обезбедување доволно информации и соодветни материјали за подигање на свеста и едукација во врска со родот и климатските промени Учество на сите засегнати страни во консултативните процеси за изработка на НП Создавање на овозможувачка средина за креирање на предводници во однос на родовите прашања и климата во земјата Ангажирање /сензитизирање на националната Комисија за еднакви можности за жени и мажи, Парламентарниот клуб за родови прашања и за прашања поврзани	Работа со министерствата одговорни за родова еднаквост и за климатски промени со цел да се идентификуваат засегнати страни од владата, приватниот сектор, граѓанскиот сектор и академските установи да се вклучат во консултативниот процес за подготовка на националните планови. Идентификување на лица и/или други субјекти од владата, граѓанскиот сектор, приватниот сектор, академските установи и медиумите кои имаат потенцијал да станат предводници за род и климатски промени во земјата и да се поканат на првичната работилница како и на сите други релевантни консултативни состаноци Вклучување на лицата за контакт за родови прашања во НККП Изработка на сеопфатни материјали за подигање на свеста и едукација Организирање на тематски работилници за родови	Организирање на сеопфатен и постојан консултативен процес Спроведување на постојани кампањи за подигање на свеста и едукација Изработка на „Зошто треба да ни е грижа?" материјали за градење на капацитети со конкретни правила за тоа зошто родовите аспекти од климатските промени се важни во приоритетните подрачја Да се истражи можноста за изработка на модул за обука за родови прашања и климатските промени кој ќе биде вклучен во задолжителната обука за државните службеници	Проектниот тим во соработка со главните национални засегнати страни, и во консултација со Глобалната програма за поддршка и Секретаријатот на УНФЦЦЦ	Трето/четврто тромесечје од 2018 година	Да Околу 10.000 УСД Околу 7.000 УСД

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
	со климатските промени Утврдување критериуми за да с еобезбеди дека собирањето на податоци и информации содржи и родови прашања во секој сектор и секоја компоентна за која се известува во НП Вградување на препораката за родови прашања уште од почетната работилница и други консултативни состаноци во Проектниот документ и поконкретно во годишните работи планови на проектот.	прашања и климатските промени, како и за потребите за известување до УНФЦЦЦ Спроведување обуки за релеватните национални засегнати страни за родови прашања и климатски промени				
Г: Подготовка на компонентите на националните планови						

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
➢ Области за известување: Оценка на ранливоста и на адаптација • Документација за сегашните климатски, социо-економски и природни системи • Идентификација на приоритетни области во земјата и сектори кои треба да се оценат • Оценка на сегашната состојба, идните ризици, ранливите сектори • Преглед и документирање на политиките, стратегиите и мерките за адаптација • Преглед на научените лекции и добри практики • Оценка на техничката способност на сегашните човечките ресурси за да дадат поддршка за адаптација • Планирање да се зајакне свеста на јавноста и капацитетот за адаптација во различни сектори • Утврдување на приоритетите и подобрување на одговорите за адаптација поврзани со проектот • Идентификација на области за законодавствна реформа и реформа за политики	Правење оценката на ранливоста и на адаптацијата повеќе да ги земаат предвид родовите прашања Обезбедување родовите аспекти да се вградени во социо-економската анализа и анализата на ранливоста на приоритетните области, како и во соодветните акциски планови за адаптација Идентификување на главна група индикатори со цел да се мониторираат родовите прашања Обезбедување научените лекции и добрите практики да ги содржат родовите аспекти, разликите во искуствата на мажите и жените, нивните знаења и придонесите Градење на техничките капацитети на главните национални институции за да се	Изработка на критериуми и индикатори специфични за земјата и кои ги земаат предвид родот и климатските промени и кои овозможуваат мониторинг на родовите прашања во приоритетните области Собирање на родово расчленети податоци и вклучување на анализата на разликите меѓу жените и мажите во сите извештаи со цел да се разјаснат разликите во ранливоста меѓу мажите и жените Идентификување сектори/пот-сектори во кои нема родово-расчленети податоци и/или пак ги има недоволно Ангажирање/сензитивирање на соодветните собраниски комитети за родови прашања и климатските промени Спроведување обуки за релеватните национални засегнати страни за родови прашања и климатски промени во однос на ранливоста и адаптацијата	Вклучување на идентификација и собирање на родово расчленети податоци во Проектни задачи на техничката работна група за приоритетните области Обезбедување на правина застапеност на родовите во составот на Техничката работна група Министерството за животната средина и просторно планирање да потпише Меморандуми за разбирање со релевантните национални институции за да се поддржи собирањето а родово-расчленети податоци	Проектниот тим Специјалисти на УНДП за мониторинг и евалуација и родови прашања Помош од GSP и УНФЦЦЦ при обезбедување на специфична техничка помош за Техничката работна група за аспекти поврзани со родови прашања и климатските промени	2019	Да Околу 10.000 УСД

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
	поддржи оценката на анализата и изработката на релевантни политики, стратегија и мерки за адаптација Вклучување на владината агенција одговорна за родова еднаквост во законодавството и во политиките Поддршка на законодавните, стратепките и институционалните реформи со цел да се решат ранливоста и адаптацијата во однос на родови прашања и климатските промени Ангажирање на граѓанска организација за родова еднаквост и заштита на животната средина за промоција на прашања во врсска со климатските промени и родови прашања					

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
➢ Инвентар на стакленички гасови • Изработка на насочени стратегии за вклучување во стратешките документи собирањето на податоците за стакленички гасови и нивна анализа од различни сектори • Назначување на национален координативен сектор за инвентаризација на стакленички гасови и за техничката работна група (со јасни одговорности и Проектни задачи) • Разработка на работен план со идентификација на анализа на главните категории • Дефинирање на приоритетите за процесот на теххничка инвентаризација и поврзаните потреби за градење капацитети • Идентификување на на проблемите со главните податоци и стратегии за надминување на ограничувањата	Процесот на инвентаризација на стакленички гасови повеќе да ги зема предвид родовите прашања (родово-респонзивен) Ангажирање на родови специјалисти од Владата, приватнито сектор и граѓанскиот сектор за изработка на рамка за родова анализа за собирање податоци за стакленички гасови од различни сектори во национален контекст Обезбедување планот за работа да содржи категории каде родовата поделба на работната сила го покажува опсегот на длабинската родова анализа Кога инвентарите на стакленички гасови се поврзани со социјалните податоци, обезбедување собирање на родово расчленети податоци, идентификување на празнините во податоците и	Идентификување на релевантни извори на податоци	Вмрежување, координација и консултација	Проектнио тим со поддршка од Министерството за животната средина и просторно планирање и Министерството за труд и социјална политика Помош од Глобалната програма за поддршка и УНФЦЦЦ при обезбедување на специфична техничка поддршка	2018/2019	Не

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	**Чекори за вклучување на родовите аспекти**	**Акција - што треба да направиме**	**Што е потребно тоа да го направиме**	**Кој?** **(Одговорна страна)**	**Кога?** **Временски распоред**	**Дали ни треба буџет**
	вклучување на разгледувањето на родовите прашања во стратегии со цел надиминување на ограничувањата во податоците					
➢ Оценка на митигацијата на климатските промени • Формирање на секторски тимови кои ќе работат со техничката работна група за стакленички гасови со цел олеснување на размената на информации и промоција на напорите за одржлив развој и вклучување на оваа проблематика во главните стратегии • Изработка на работен план за оценка на ублажувањето со јасни цели, временски рамки и одговорности • Идентифкување на изворите на податоци вклучително и институции/организации, поединци и специјалисти • Изработа на јасни Проектни задачи, со наведени одговорности и задачи за сите засегнати страни • Идентификиување на реалистични и соодветни методологии поврзани со националните капацитети и податоци • Изработка на основни сценарија и други параметри поврзани со ублажувањето на климатските промени	Оценката на ублажувањето (митигацијата) да ги земе повеќе предвид родовите аспекти (да биде родово-респонзивна) Обезбедување родовите аспекти да се вградени во оценката на ублажувањето во приоритетните области, како и во соодветните акциски планови за ублажување на климатските промени Идентификување на главна група индикатори со цел да се мониторираат родовите прашања во однос на приоритетните подрачја за ублажување на климатските промени	Идентификување на релевантни извори на податоци Изработка на критериуми и индикатори специфични за земјата и кои ги земаат предвид родот и климатските промени и кои овозможуваат мониторинг на родовите прашања во приоритетните области за ублажување на климатските промени Спроведување обуки за релеватните национални засегнати страни за родови прашања и ублажување на климатски промени Изработка на специфични примери од долу нагоре и од горе надолу за клима и родови прашања за приоритетната област ублажување на климатските промени	Вмрежување, координација и консултација	Проектниот тим Помош од Глобалната програма за поддршка и УНФЦЦЦ при обезбедување на специфична техничка поддршка	2019 - 2021	Да Околу 5.000 УСД

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
	Обезбедување научените лекции и добрите практики да ги содржат родовите аспекти, разликите во искуствата на мажите и жените, нивните знаења и придонесите Градење на техничките капацитети на главните национални институции за да се поддржи оценката на ублажувањето на климатските промени и изработката на релевантни политики, стратегии и мерки Обезбедување планот за работа да содржи категории каде родовата поделба на работната сила го покажува опсегот на длабинската родова анализа Координација со Техничката работна група за ранливост и адаптација со цел да се обезбеди конзистентност во сите сектори					

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	**Чекори за вклучување на родовите аспекти**	**Акција - што треба да направиме**	**Што е потребно тоа да го направиме**	**Кој?** **(Одговорна страна)**	**Кога?** **Временски распоред**	**Дали ни треба буџет**
	Сите Проектни задачи да содржат собирање на родово расчленети податоци, група на родово специфични индикатори, и вклучување на специјалист за родови прашања кој ќе направи родова анализа на наодите за митигација Обезбедување жените и мажите да се вклуќени во изработната на основните сценарија и параметрите поврзани со митигацијата Обезбедување консултации со релевантните граѓанските организации, експертски организации, приватниот сектор итн.					
Д: Известување за ограничувањата, недостатоците и потребите						
• Проблеми и ограничувања за адаптација	Јасно изразување на потребите и на ограничувањата за интегрирање на	Спроведување обуки за релевантните национални засегнати страни за буџетирање кое ги зема превид родови прашања и при	Вмрежување, координација и консултација	Проектниот тим	2019 - 2021	Да Околу 5.000 УСД

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	**Чекори за вклучување на родовите аспекти**	**Акција - што треба да направиме**	**Што е потребно тоа да го направиме**	**Кој? (Одговорна страна)**	**Кога? Временски распоред**	**Дали ни треба буџет**
• Проблеми и ограничувања при инвентаризација на стакленички гасови • Проблеми и ограничувања при оценка и активности за ублажување на климатските промени • Планирани активности за адресирање на проблемите и надминување на ограничувањата • Финансиски потреби за ефикасно и ефективно спроведување на Конвенцијата	родови прашања во климатските промени Подредување на прашањата кои произлегиваат од собирањето и анализата ан родово расчленети податоци, и истражување и родова анализа на секторските прашања во секоја компонента на НП Истакнување на ограничувањата поврзани со дискриминација и/или нееднаковст и прашања поврзани со капацитетите а кои се поврзани со различните општествени улоги на жените и мажите, и идентификување на предлозите за решавање на ограничувањата Воведување на утврдување на трошоците за дополнителна интеграција на родовата анализа како	адаптација и при ублажување на климатските промени		Лица за контакт за родови прашања и климатските промени Помош од Глобалната програма за поддршка и УНФЦЦЦ при обезбедување на специфична техничка поддршка		

Национални планови/Чекори за изработка на двогодишните извештаи	Чекори за вклучување на родовите аспекти	Акција - што треба да направиме	Што е потребно тоа да го направиме	Кој? (Одговорна страна)	Кога? Временски распоред	Дали ни треба буџет
	прашање во иницијативите за климатските промени во различни сектори					